

sillä minulla oli muita tehtäviä ensin.

Pian tuli joulu ja siis päätin mennä kotiin joulua viettämään. Saavuin kotiin aatto-iltana. Isävanha oli asemalla vastassa ja niin hän oli muuttunut, että en tahtonut häntä enään tuntea. Hän oli työn raskaan runtelema, joka oli hänestä imenyt pois kaiken voiman viimeiseen veripisaraan saakka. Isäni seurassa siis saavuin kotini portille. Kaikki oli vierasta. Ei se enään ollut sama koti kuin ennen. Paljon oli tapahtunut muutoksia.

Nyt se oli kaunis punainen talo kauniin puutarhan keskessä, koivujen, tuomien ja sireenipensaiden ympäröimänä, vaikka niiden oksat olivatkin nyt valkoisen lumen peittämät. Ja sisällä oli kaikki siistiä ja hyvän maun jälkeen järjestetty kukkineen ja koristeineen.

Ja olipa siellä vielä joulukuusiinkin tervehtimässä minua. Vanhin siskoni on siisti ja hyvä taloudenhoitaja ja isä kertoi lapsellisella mielellä kuinka hän oli laittanut pienen kauniin veran nan seinän viereen. Paljon oli nyt kodista puhumista, sillä oihan se nyt isän oma talo, eikä mikään vuokratalo niinkuin ennen. Ja siskoni olivat jokainen saaneet hyvän ammatin.

Siis oli kotini nyt oikein hyvinvoivan työläisen koti eikä sellainen kuin se oli silloin, kun minä siitä läksin. Jopa jotkut kutsuivat heitä "puolivilloiksi". Mutta sitenkin siellä oli jotain vierasta, joka ei minua huvittanut. Kärsin kovasti siellä olo ajallani enkä tuntenut itseäni vapaaksi niinkuin tunsin silloin kun painoin kotini oven kiinni ja läksin maailmalle.

Syy oli se, että omaiseni omasivat kaikki erilaisen maailmankatsomuksen ja elämän ymmärryksen. Minä omasin sosialistiseen maailmankatsomukseen ja omaiseni kaikki olivat kovin uskovaisia. Emme me silti koskaan häiriinneet toistemme tunteita mieliteiden takia. Mutta minä tiesin, että siinä kodissa oli tila vaan papeille ja saarnaajille.

Taas tuli mieleni katkeraksi, kun ajattelin, että miksi ei minulle ole suotu kotia, missä valitsisi kodikkuus ja joka kiinnittäisi rakkautella ja kaipauksella itseensä, missä taisteltaisiin puhalpupun juurella vapauden puolesta.

Tuli aika, että minun oli taas lähdeittävä omiin toimiini ja ennen lähtöäni tahdoin pyytää isältä anteeksi, jos olin häntä vastaan rikkinut. Isä antoi kaikki anteeksi minulle ja minä isälle, sillä ajattelin, että kodissani on luettu vaan virsikirjaa, niin kuinka minä olisin heiltä voinut parempaa odottaa ja parempaa kasvatus ja opetusta vaatia silloin kuin sitä kipeästi tarvitsin.

Siis painoin taas kotini oven kiinni synkällä mielellä enkä tiedä, tulenko enään koskaan sitä avaamaan.

Toivoni on tämä: että ei kukaan vanhin kovasti kurittaisi lapsiaan, sillä kaunis puhe ja päättävät sanat merkitsevät paljon enemmän kuin piiskan iskut

Ne koskevat kipeämmin sydämeen kuin piiskan iskut selkään.
MIERON TYTTÖ.

Elämisen oikeutta

Kirj. Anna.

Mutta jättäkäämme ystävämme hetkeksi keskustelemaan tämän rikkaan kartanon tupaan elämänsä huolista ja havainnoista ja seuratkäämme hetkinen elämää suuren kaupungin laidassa, eräässä asunnossa, joka on toisten samanlaisten kaltainen aistittomasti rakennettu puuhökkeli. Nämä hökkelit ovat niin samantaisia, yksi siellä, toinen täällä, kuin sinne viskeltyjä epäjärjestyksessä. Kadut eivät ole olleet alkuperäisenä kysymyksenä, ne ovat syntyneet vasta ajan kanssa. On kuin tämä olisi varjokuva varsinaisesta kaupungista.

Tämä rakennus on alkuperäisesti hirsistä rakennettu, mutta siltä muovailtu laudoista eri lisäkkeillä, joilla on kullakin omat tarkoituksensa. Varsinaisena asumuksena on kuitenkin tämä hirsihuone, jota käytettiin perheen keittiönä ja ruokailuhuoneena.

Perheen emäntä, muurarin vaimo, seisoo juuri nytkin keittouunin ääressä hämmennellen keittopataa. Hermostuneesti katselee hän tyttärtään, joka silittää vaatteita. Kuumuus on sietämätön, vaikka ulos vievä ovi on auki.

"Avaa tuo akkuna — on kovin kuuma tänään," virkkoo äiti. Tytär tottelee vaistomaisesti. Ilistä märkinä nostaa hän ikkunalaasin ylös. Avoimesta ikkunasta käy veto häneen, sillä silyslautta on lähellä ikkunaa.

"Oletko pian silittänyt ne ompelukseksi? Pitäisi keretä omat vaatteetkin saada sileäksi."

Tytö on vaihi. Kuumuuden synnyttämä puna hehkuu hänen poskillaan. Hänen kauniit silmänsä katsovat arastellen äitiin.

"Niin", jatkoi äiti, "nyt saat vapautta työstäsi vähän ja myös raitista ilmaa, sillä eihän enään ole kuin pieni osa valmistamatta ja hällin on vielä pari viikkoa... ja liikkuminen ei niin rasita, jos tätisi vaatisikin... Paljon olet saanut tehdä viime talvena ja aivan suotta. Jos isäsi olisi sen ymmärtänyt, niin olisivat sinunkin voimasi säästyneet... Olla lakossa koko kesä, sitten talvi seuraa itsestään... mitä toivoa on töistä syksyllä. Ah niitä ammattiosaston hassutuksia."

Äiti loi katseensa tyttöön, mutta tytön posket hehkuivat vieläkin kovemmin, eikä hän voinut katsoa äitiään silmiin.

"Kuule, Aino, sinä olet aina vaihi tällaisissa asioissa. Minä tiedän sen. Sellainen oli isäsiikin ja sinulla on hänen luonteensa. Näetkö, sinä olet jo siksi iäkäs, että sinun pitäisi ymmärtää, että sellainen vie harhaan... Tarkoitin tulevaisuuttasi... minulla on kokemusta... Sinulle voi käydä niin, että kadut vielä."

Aino parka! Hän tiesi, mitä äiti tällä tarkoitti, sillä hän oli niin monen monta kertaa sen

havainnut, kun isä oli kotona, että äiti halveksui isää vain sentähden, että isä oli vaan pelkkä muurari, eikä ollut hankkinut itselleen jonkinlaista johtoasemaa. Äiti oli syntyisin mahtavasta suvusta. Hän usein valitti sitä, että oli näin antanut pettää itsensä, sillä isä oli vieläkin kaunis, vaikka olikin raskaan työn runtelema. Mutta luonne — sitä äiti vihasi — hänellä ei ollut ollenkaan korskea, vaan sävyisä, hiljainen, mutta samalla ylevä ja järkähtämätön luonne. Oi kuinka Ainoa usein sääliitti se, että äiti isää solvasi sentähden, että isä oli vain työmies. Ja sitten se muurarien lakko toi puutetta — se pilasi koko elämän, sillä äiti ei käsittänyt, että tämänkesäimen hyvinvointi, jos sitä siksi voi kutsua, oli lakon tulos, sillä tänä kesänä oli Ainin muiston ollut puuttumatta voita, jota ennen ei voitu ostaa kuin joskus, kun palkat olivat niin alhaiset. Tätä ei äiti ajatellut, vielä vähemmin sitä, että voitto, vaikka ei suurikaan, on työläisten henkisen tason ylentämistä rikkaiden silmissä, mitä siten itse työläisiin nähden.

Aino, hän omasi isän luonteen

ja hänen sydämen asianaan oli auttaa isää työtaistelussa. Hän ei surrut vaivojaan, vaikka kävi-kin kalpeaksi ja heikoksi. Nyt jäisi isä yksin äidin kanssa. Isä piti Ainosta paljon ja haki usein lohtua hänen seurastaan ja siksi Aino, aina kun vaan oli tilaisuutta, kulki isän kanssa ulkona ja istui jossain keskustellen ja usein tällaisten tapausten jälkeen meni äidin puhe kuin kuuroille korville, sillä ei se mitään vaikutusta Ainoon tehnyt, ja isä oli näiden kohtausten jälkeen joskus hilpeälläkin mielellä ja se äitiä suuttutti, että hänen puheensa ei kehtään liikuttanut.

Aino huokasi syvään. Muurarin vaimo hyvin arvasi tyttärensä ajatukset. Hän katsahti kelloon. Aino jatkoi ahkeraan työtään, sillä viileä ilma, joka virtasi akkunasta virkisti häntä.

Samalla kuului liikettä porsuasta ja avonaisesta ovesta astui sisälle keski-ikäinen mies. Hän oli vielä ryhdikäs, jälki kauniista ja voimakkaasta miehestä. Kasvonsa olivat surunvoittoiset. Hän loi pitkän silmäyksen vaimoonsa, joka seisoi selin eikä

(Jatk. 8:lla sivulla)

EN IHAILE KONSAAN

Kirj. MIKAEL RUTANEN

En ihaile konsaan naista, en, joka kätensä ristihin liittää; joka keskellä vaivojen, vastusten yhä nöyränä Jumalaa kiittää; joka taivas-onnehen haaveksii ja elämän, elämän hylkii; joka kiroten järkensä kahlehtii ja tietoa inhoten sylkii.

Mä ihailla häntä en konsaan voi, jonka työnä huokaus ylin, jonka huulilta haikea valitus soi, elon suodessa kylmän sylin. Joka vierovi taistojen mylvintää, joka tohdi ei kirmoten nousta, joka kurkkien piilossa värjöttää eikä uhmaten jännittä joustaa.

* * *

Vaan häntä, häntä mä ihailen, joka korkeelle kotkana lentää, joka elämänhalusta hehkuen valonvaltoja kohden entää. Sen sielussa suuri on uskallus, sen hengessä hehkuu ja palaa. Hän niinkuin auringonheijastus jääkylmähän l. mpöä valaa.

Hän kuulee kutsua korkeaa, pois tahtoisi kansojen surut. Hyvän vuoksi hän taistohon uskaltaa, saa soimahan huomen-urut. Ja missä on veittous, uupumus, saa sinne hän intoa uutta. Hän vaativi: köyhille vapaus ja heikoille tulevaisuutta!

Hän hellien palvovi lapsostaan, ei kasvata orjaista mieltä. Hän vaaroilta varjovi armastaan, sille kertovi oikean kieltä. — Siks' häntä, häntä mä ihailen, hän on elämän urhotar pyhin. Oman arvonsa tunteva — ihminen, sisarparvessa suurin ja ylin.